

ÄTTIKSYRA, f. 1. (kem.) En egen syra, som finnes i ättika.

ÄTTIKSYRAD, a. 2. (kem.) 1) Förenad med ättiksyra. *Ä. kopparoxid.* — 2) Bildad genom ett ämnes förening med ättiksyra. *Ä-t sall.*

ÄTTIKSÅS, m. 3. Sås, tillagad med ättika.

ÄTTIKÅL, m. 2. Ett infusionsdjur i gammal ättika, lik en mask. *Vibrio Aceti.*

ÄTTLED, m. 3. Slägtled i en ätt.

ÄTTLEDNING, f. 2. 1) En furstlig eller adlig persons härstamning. — 2) Se *Slägtregister.*

ÄTTLING, m. 2. Afkomling (af furstlig, adlig eller berömd person).

ÄTTLÄGG, m. 2. Se *Ättling.*

ÄTTLÄNGD, f. 3. Se *Slägtregister.*

ÄTTNAMN, n. 3. Ä. kallades fordom personers egna namn, som voro brukliga inom en viss ätt eller slägt.

ÄTTSTOR, a. 2. Som tillhör en berömd ätt.

ÄTTSTUPA, se *Ättestupa.*

Ö.

Ö, n. 4. 1) Sjelfljudande vokal, den tjugonde i svenska alfabetet. Bibehåller alltid sitt eget ljud, t. ex.: *Dö, öm, ört.* — 2) Ljudet, som höres, då *ö* uttalas. — Man säger äfven: *ö-ljud.*

Ö, f. 2. På alla sidor kringflutet land. *Gottland är en ö, Skandinavien en halfö. Helt små öar kallas Holmar. De sammanhängande verdensdelarne, ehuru kringflutna, kallas dock icke öar.* — *Ss. Öflock, -grupp.*

ÖBO, ö'bó, m. 3. Den som bor på en ö.

ÖBÄR, ö'bär, n. 5. Se *Odon.*

ÖDA, ö'da, v. a. 2. I. (af *Öde*, adj.) Förbruka i stor myckenhet eller onödigtvis. *Ö. mycken ved. Ö. bläck, papper. Ö. penningar. Det öder skogen att bruka gårdsgårdar. Ö. út, se Utöda.* — *Ö-nde*, part. akt. Brukas i vissa sammansättningar, såsom: Skogsödande, Folködande.

ÖDA, ö'da, f. 1. II. (fam.) Förbrukning i stor myckenhet eller onödigtvis. Brukas mest i sammansättningar, såsom: Skogs-, Pappers-, Folköda.

ÖDARE, m. 3. Den som öder något. — Mest i sammansättningar, såsom: Penning-, Skogs-, Pappers-, Folködare.

ÖDE, n. 4. I. (gam.) Egendom. *Upsala ö.*, de jordegendomar, som fordom i Sverige voro anslagna till konungens och öfrens underhåll.

ÖDE, n. 4. II. (isl. *Aude*) 1) Utan plural. a) (enligt de Gamles föreställning) En evig, oundviklig nödvändighet af händelser och uppträden i världen, betraktad såsom en högsta gudamakt eller såsom en blind slump. *Ö-t ansågs mäktigare än sjelfva gudarne. Tro på ö-t, på ett blindt ö., på en makt, som blindvis afgör verdens gång.* — b) Numera brukas ordet vanligen i samma mening som: Guds beslut, försynen. *Ö-t har velat, att... Det är så ö-ts vilja. Ö-ts lag. Jag skall gå dit ö-t förer mig.* — c) Hvad som (af ödet eller försynen) är människan förelagdt, vare sig med afseende på hela hennes lefnadslopp eller blott någon viss del deraf, någon viss händelse. *Hans grymma ö. tröttnade aldrig att förfölja honom. Det är ett ö. Det var hans ö. att i döden se sin ära bleknad. Om det är mitt ö. att dö der. Ingen kan ändra sitt ö.* — d) Ställning, läge, tillstånd (vare sig godt eller ondt). *Hans ö. är afundsvärdt, högst sorgligt. O, ljufva ö!* — e) Otur, motgång, olycka. *Han hade alltid det ö-t att finna sig*

missförstådd. — 2) (mest i plur.) Händelse, som möter; skickelse. *Hafva samma ö-n. Han får samma ö., det samma skall vederfaras honom. Dela ens ö-n. Deltaga i andras ö-n. I alla ö-n, i lycka och olycka. Förtälja, berätta sina ö-n. Han har haft många svåra ö-n.*

ÖDE, a. 1. III. 1) Obebodd, obebyggd. *Ett ö. land. Ö. skogar. Ö. orter. Ö. Arabien. Husel står ö.* — 2) Obrukad, oodlad, ohäfdad. *Jord, som ligger ö. Låta jord ligga ö. Lägga ett hemman ö.* — 3) Tom. *Torget är aldrig ö. på folk. Göra ö. på penningar.* (Bibl.) *Jorden var ö. och tom, utan människor, djur eller växter, d. v. s. utan lif.*

ÖDEGRUFVA, f. 1. Grufva, som ej mera bearbetas.

ÖDEJORD, f. sing. Obrukad jord, som förut varit odlad.

ÖDEKYRKA, f. 1. (ford.) Öfvergifven kyrka.

ÖDELAND, n. 3. Se *Ödejord.*

ÖDELÄGGA, v. a. 2. (böjes som *Lägga*) 1) Göra öde. *Ö. länder, städer, byggnader.* — 2) Lägga i ödesmål. *Ö. ett hemman.* — 3) Förstöra. — *Ödeläggande*, n. 4. o. *Ödeläggning*, f. 2.

ÖDELÄGGARE, m. 3. Den, som ödelägger.

ÖDEMARK, f. 3. Oodlad och obebodd mark. — *Syn. Öken.*

ÖDEPLATS, m. 3. Obebodd och obesökt ställe.

ÖDESBY, ö'dässby', f. 2. Öfvergifven by.

ÖDESHEMMAN, ö'dässhemmann, n. 3. Hemman, som är i ödesmål.

ÖDESMÅL, ö'dässmål, n. 3. (om jord och hemman) Öfvergifvet, ohäfdadt tillstånd. *Ligga, råka i ö. Upptaga jord ur ö.*

ÖDKÄND, ö'dtjänn, i allmänna uttalet: ö'tjänn, a. 2. (af gamla ordet *Öd*, lätt; således egentl.: Lätt igenkänd) Genom något särskilt utmärkande mycket känd; känd af alla, öfverallt; beryktad. [Ökänd.]

ÖDLA, ö'dla, f. 1. 1) Ett släkte af 2:dra ordningen bland Amfiblierna, med klufven tunga, fjäll på kroppen och plåtbetäckt hufvud. *Lacerta.* Se f. ö. *Grön-, Marmor-, Mur-, Sand-, Skogsödl.* — 2) *Ödlor* är äfv. benämningen på hela 2:dra ordningen bland Amfiblierna.

ÖDMJUK, ö'dmjuk, a. 2. 1) Säges om den, som ringa aktar sitt eget värde, sina egna gåfvor eller förtjenster, och i sitt väsende, i tal eller